

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek s a lap kezelését illető minden tárgyakra a kiadó hivatalhoz (Első magyar egyetemesi könyvtár, 3. korona-utca, 18. sz. a.) intézendők.
Egyetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési ár:
egész évre 20 frt. félsz. 10 frt., negyedévre 5 frt.
Tulajdonosi díj: 6-hasábos petit-sor 3 kr., helyegdíj mindenbevitelért 30 kr.
A „nyit-tér”-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

Előfizetési felhívás.

Alólírt kiadóságnál előfizethetni

FÜGGETLEN LAPOKRA

a hétfői lappal együtt

egész évre 20 frt — kr.
fél évre 10 „ — „
negyed évre 5 „ — „
havonként 1 „ 70 „

HÉTFŐI LAPOK

irodalmi és tanügyi heti közlönyre külön

egész évre 6 frt — kr.
fél évre 3 „ — „
negyed évre 1 „ 50 „

IFJUSÁG LAPJÁRA

egész évre 4 frt.
fél évre 2 „
negyed évre 1 „

KÖZHASZNÚ KÖNYVTÁRRÁ

egész évre előfizetés 8 frt — kr.
alírást az egészre utófizetéssel — „ 50 „
minden iv ára képekkel 10 „
gyűjtőnek 10 példányra egy ingyen jár.

A kiadó hivatal,
3. korona-utca, 18. szám.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Pest, jan. 20.

Midőn mi a katolikusok autonómiájának rendezéséről, e nagy kérdés megoldását sürgetve, szólnak, az alapokat vizsgálva első sorban nem fordíthatjuk másra szemünket, mint a fennálló törvényekre.

Ez az alap, miből kiindulnunk kell. És itt első helyen áll az 1848-ki XX-ik cikk, mely a bevett vallásokra nézve az államban szabályozó elvet állított fel.

Ezen törvényezik 2-ik §-ja a törvényesen bevett vallásokra nézve különbség nélkül tökéletes egyenlőséget állapított meg.

Ha ezen elv nem szójáték, ennek logikai elutasíthatlan következményei nem tűnnek félremagyarázást, s a következők:

1. Minden bevett vallásnak benső életkörében teljesen egyenlő jogkörrel kell bírnia.
2. Az önkormányzat feltételei s attribútumai nem lehetnek mások egyik, mint másik vallásban, feltéve, hogy a hitelvek nem tiltják.

3. Az államhatalom jogviszonya nem lehet egyik vallás irányában más, mint a másik irányában; a kétségtelen felügyeleti jognak minden vallás iránt egyöntetű formában kell tehát gyakoroltni.

A vallásegyenlőségi törvényeket mindnyájunk tudtával az ugynevezett uralkodó vallás ellenében a többi vallások irányában tekintet nélkül, de alkalmazásban sajátképp csak a katolikusoknak fog az leginkább gyümölcsözni, mert csak ők vannak azon állásban, hogy a családok külszín hamis pénzéért jogban valódi értéket cserélhetnek be.

Maga a püspöki kar az „uralkodó vallás” cím megszüntetésében s az állam kiváltságolt pártfogásának felmondásában az 1848-ki eseményeknél a kath. egyház felszabadítását üdvözölte.

És ezt ismét azért említjük fel, miszerint elhihesse mindenki, hogy a vallás-egyenlőségi törvény megalkotásánál senkinek nem volt inkább érdekében óhajtatni, mint a magyar katolikusoknak, valamint senkinek sem lehet mélyebb érdeklése ezen törvények életbeléptetését sürgetni, mint megint a katolikusoknak.

Ez a mi egyházunknak teremhet legaldásosabb gyümölcsöket, de csak akkor, ha annak igéi minden irányban testté válnak s befejezettek.

S midőn ez irányban a viszonyok átalakulásának feltételeit elemezzük, azon kérdés előtt állunk:

Minő jogok illetik meg az államot egyházunk irányában, és

Minő jogok illetik az egyház tagjait saját kebelükben?

És itt ismét a választ a fennálló törvényekben kell keresnünk. Ha t. i. a vallások teljesen egyenlők, minket katolikusokat kevesebb jog nem illethet, mint melyeket a törvény a protestánsok számára biztosított.

És itt cynosora gyanánt áll az 1790. 26-ik tezik, mely ez irányban következő szabályokat állít fel:

1. A 4-ik §-us az egyházak önkormányzati jogát erősíti meg; ennek kapcsán:

- a) minden felsőbb parancsolatok, vagy kormányrendeletek általi beavatkozás, vagy változtatás ellen biztosítja.
- b) zsinatok, conventek, vagy consistoriumok tartására őket feljogosítja, végre a mi legfontosabb,
- c) hogy magukat önalkotta törvényeik szerint rendezhessék s ügyeik elintézésében szabályozhassák.

2. az 5-ik §. feljogosítja iskolák felállítására, igazgatók, tanárok választására, a tanrendszer megállapítására.

3. A 10-ik §. szerint mindennemű addig tett vagy azután teendő alapítványok birtokában s kezelésében biztosítja, nem tartván fenn ő Felsőge mindezekben egyebet, mint a királyi felügyelet jogát, hogy az alapítványok az alapítók szándékának teljesítésére fordíttassanak.

Ezek tehát a protestáns autonómiának lényeges pontjai, melyeket a törvény biztosított, ezek következtében a katolikus autonómiának törvényadta jogai, s ezért jogosult követelményei is.

A vallásfelekezeti autonómiának csak azon értelme lehet egy országban, melyet az ottani viszonyok kifejtettek és a törvények szentesítettek.

Nálunk a protestáns autonómia a legszabadabb alapokon fejlődött ki, épen a katolicizmus uralkodó volt a mellett, illő s megérdemeltjük, hogy már most mi is az autonómia azon kedvezményeiben részesüljünk, melyet kifejldni segítettünk.

Ezen autonómiának lényeges ágazatait a püspöki kar 1848-ban következőkben sorolta el:

Önálló rendelkezés saját szervezkedésükre nézve,

egyházi dolgaiknak független elintézése,

egyházi főnökeiknek független választása,

kirekesztőleges intézkedés az oktatás és nevelés fontos ügyeiről.

Az iskola s egyház minden javai s jövedelmeiről, mint tulajdonokról szabad rendelkezés.

Ezek a protestáns autonómia törvénybiztosított attribútumai, melyeket az állam a katolikusokról csak a törvény megszegésének árán tagadhatna meg, sőt ezen megtagadásnak következményei az állam főérdekeit s ez által magát az egyházat is veszélybe dönthetnék s a következmények sulya sokkal terhesebben nehezednék a közviszonyokra, mint bármely más vallás elnyomásánál.

POLITIKA, KÖZGAZD., PÉNZÜGY.

Pest, jan. 20.

Vége-valahára a P. Napló is — a többség organuma — megszólal egy kérdésben, mely már rég komolyan foglalkoztatja a napisajtó mellett, a politikai köröket is.

Ez a közös miniszterium szervezete a magyarok mellőzésével.

Mi őszintén megvalljuk, hogy aggodalmink, melyeket a kiviteli nehézségek jó-

akaratu számbavétele némileg mérsékelt, a P. Napló felszólalása után igen komoly alapot nyertek.

Mi mint lesz módunk, s keresünk alkalmat kifejtetni, a törvényhozási többség ez időbeli vívmányainak lényegét az államjogi teljes paritásban kerestük, s ha ez valósággá válik, az intézmények rendszerére csak igen alárendelt sulyt fektettünk.

A paritás törvényesítése a deákpárt örök érdeme, mit attól semmi delegacionális ostrom, vagy azon intézmény ingatagsága el nem vehet.

De ez még csak betű. Annak valósággá tételét mi első sorban azoktól várjuk, kik azt törvénynyé emelték, kiknek soraiból emelkedett miniszterium kezeli ma a kormányzást.

Midőn tehát a sajtó csaknem egyetemesen felszólalt a közös miniszterium alakulása körül a magyar rész mellözése ellen, különös sulyt kelle fektetnünk arra, miként veszi e kérdést azon párt, mely ez idő alkotáseinak érdemét, de felelőségét is vállalairavette.

A Pesti Napló hallgatott. Már e hallgatás ominosusnak tűnhetek fel, ha a jóakarát nem talál a Pesti Napló hallgatagságának annyira mindenféle tapasztalásból merített ártatlan okot, és hallgatunk mi is, mert azzal csak nem mertük nevéssé tenni magunkat, hogy a Pesti Napló hallgatásában mély politikai indokokat keressünk.

De a Pesti Napló megszólal s ebben fekszik a baj.

Ha a többség organuma oly kérdéssel, mely szerinte is legvitalisabb érdekeink felett határoz az egyértelmű általános aggodalmakra nyilatkozik, e nyilatkozatnak határozott és pozitívnek kell lenni, mely az aggodalmakat eloszlassa s a kérdéyleket megnyugtassa.

Ellenkezőleg, a P. Napló úgy szólal meg, hogy modorára, melylyel e kérdést kezeli, méltán meghökentünk.

Azt mondja a P. Napló: hogy „a követelés Magyarország szempontjából teljesen indokolt és jogosult”

„követeli ezt mindenekelőtt az államjogi paritás elvére alapított dualismus rendszere”

„követeli, hogy Magyarország ott, hol legvitalisabb érdekeink felett folynak a tárgyalások, s történnék intézkedések, illetőleg és folytonosan legyen képviselve.”

És midőn a P. Napló a közös miniszterium megalakulása és jobbadán kihirdetett szervezete után így ítélt, és miután az

TÁRCZA.

Érsek-Ujvár ostroma.

Történet rajz Tóth Mórtól.

XII.

Valóban szorgalmasak voltak az ostromlók. A várral szemben óriás ellenszencolatok emelkedtek ki, melyek még magasabbak voltak a vár bástyáinál, — ezek megrakva a legnagyobb horderejű lövegekkel s gyaloglövészek válogatott ezredeivel; kik a készülő mellvédek mögött folytonosan puskáztak a bástya falaira, s a futó árkok s föld alatti aknáknak aszán ezer és ezer munkás dolgozott éjjel nappal feszített szorgalommal, úgy annyira, hogy négy részre osztva, naponként 10—10 ezer felváltva dolgozott a hadművek elkészítésén. A nagyvezér minden éjjel körüllovagoló a várat, megtekinté a hangyabolyként működő munkásokat, s parancs és igéret által serkenté a szorgalomra. s a sok dob, trombita, sip s török zene a táborban felvillanyozó a fardát csapatok ezreit.

Forgách azonban nem esett kétségbe, az el lennek ropanat készületei dacára, s mindent, a mi csak lehető volt, elkövetett az erőd megtartására. Gyamolítá őt e részben vezértársai, s gyamolítá a lelkes polgárság, melynek tagjai hősi bátorsággal felajánlva magukat ősi fészük védelmére, osztottak a rendes hadfiakkal a legnehezebb fardalmakban, s legnagyobb veszélyekben.

Az ellen ágyú azonban szakadatlan dörögtek a már kész telepekből, s most már jobban irányozva kezdék rombolni az erős falakat, s kő kő után elváltva rövid időn kis rés világot a Frigyes

fokon, s mutatá a csorba oldalát, mit a mindég oda lött tekék aggodalmasan kezdenek nagytítani.

Volt az ostromlók lövegei közt különösen egy óriás nagyságu vetmőszár, miből majd két mászár nehézségű golyók lövettek a várbá, — ezen mőszár komoly aggodalmakkal töltötte el a várparancsnok szívét, mert a belőle kilőtt tekék végtelen rombolást szálltak az erőd belsejében.

Tanácskozott tehát tüzérségi főtiszteivel, s Pio di Savoya életére fogadta, hogy a veszélyes löveget örökre elnémítja.

Felvonatott tehát az erőd legmagasabb pontjára egy njonnan felszerelt pattantyút, épen szemben a veszélyes tülleppel, s két emberét maga mellé véve, személyesen irányza, de bár az ellenágyú személyzete minden lövésre párvál fogott is, első nap nem sikerült a jeles tüzér szándoka.

Vége azonban a második napon, midőn a mőszár úrege alább irányt kapott, Pio di Savoya fogadását beválthatta, mert egymásután három te két löve az ellenágyú úregeibe, azt fogadása szerint örökre elnémítá és hasznavehetlenné tevé, megszabadítva az erődöt egy hatalmas ellenétől.

Sept. 18-án a belőtt tüzés tekéknek sikerült egy házat a szerotin várfokon felgyújtani. A szél irtózatosan dühöngött, s a láng magasra felecsapodva, mint óriási boakigyó végig nyalta nyelvével a szomszéd háztetőket.

A veszedelem nagy volt. Minden ágyú a tűz felé irányozva szórá vészhozó tekéit. A harangok rémesen kongtak. Siko, zaj, lárma messze kihallatszott a török táborig, s a nagyvezér azt hívé, hogy itt az alkalom elleitét alkura hívni fel. Talán ily rémes pillanat engedékenyvé teszi még a legmakacsabb harcost is.

Ischapatra basát küldötte tehát békekötvetl a várbá, felszólítani a várparancsnokot a feladásra, s a küldött egy fehér lobogó védelme alatt csakugyan behatolt az erőd sánczaín belül.

A tűz még folyvást égett, a pattantyuk belül

kívül még folyvást szünetnélkül dörögtek, midőn a basát tudakozódása után a várparancsnok elé vezették. Az pedig nem csendes terem kényelmes falai között, mint azt az érdemes muzulmán magának képzelé, — fozáda őt; hanem tüzláng közepette, fojtó füst özőében, sívöltő tekék zugásánál a vész helyen, hol harsány hangon tervé intézkedéseit a tűz tovább harapódzásának megállítására.

— Mit kívánsz jó basa, — kezdé Forgách a vele szemben jöttől.

Egy néhány gránát a tüzés zsarátnok közé esett s ott szétpattanva, tüzestől támaszta a leégett romok fölött, eleven képet adva egy tűzhányó kraternek. Ischapatra kezdé magát nem jól érzeni.

E gaurnak ördöge van, gondolá magában, hogy nem fél e veszedelem között. Azonban a kérdésre felelni kellett.

— A nagyvezér üdvözöl, s azt üzeni, hogy ne folytasd az ellenállást, midőn várad ég, s add át azt, mi úgy sem megvédhető. — A tűz elpusztít benneteket, előbb megfojt, azután fölemész.

— Ugy rakjatok jó basa, nagyobb tüzet, ha azt akarjátok, hogy az fölemészsen. Különb sorsát senki sem kerülheti el, tűz által elveszni, vagy fegyver által megöletni, mindegy annak, ki halálra szánta magát. — Elmehetsz.

— S válaszod?

— Nem.

A jó basa nagy gyorsan hordta el magát a vész helyéről, s midőn a táborba ért, már csak vékonyan kővalógó füst jelölé a tűz irányát. Az elem le volt győzve.

Mindazáltal a Frigyes fokon kikezdet rész aggodalmasan nagyobodott, s már szept. 21-én tíz ölnyi szélességben ásitott ki a sikra, s a nagyvezér másnapra elhatározta a rohamot.

Forgách gyanította ezt, s nem óhajva a készsületlen meglepetést, megtevé intézkedését, s a résen belül hatalmas sánczosarak emelkedtek fel egy üteg befogadására, s csillagalaku mellvédek

nyultak el, földdel tömött zsákokból készitve, mink védelme alatt négyszáz legjobb lövő foglalt helyett. S hogy az intézkedés a leghelyesebb előre látsással történt, azt megmutatta a következé, mert reggeli 10 óratól délután 3-ig négy ostromot vert vissza az ostromlott hős sereg, s a rejtett batteria s az ügyes ezéllvők áldozatai ezenkint halomra dülve fektüdtek a támadott rés előtt.

A nagyvezér Köprülü Achmed epébe mártá ajkait a meghiusult ostrom miatt; s másnap reggel, huszezer pihent harcossal tett támadást a Forgách bástya ellen; de bármily lelkesültek voltak a fanatizál muzulmán vitézek, minden erőfeszítéseik meghiusultak a lelkes polgárság ellenállásán, kiket Illésházi, s az ügyes pattantyusok működésén, kiket a hős Locatelli vezénylett.

S a nagyvezér a két visszavert ostromnak csak azon hasznát látta, hogy ötezer jó vitézt nem kellett tovább élemeznie; — a két ostrom alkalmával ötezer igazhívót szállítottak az érsekujvári hősök Mohamed gyönyörteljes paradicsomába.

Mindazáltal a nagyvezér nem hagyta magát visszaretentetni a kétszer meghiusult ostromtól. Azon egyének közé tartozott, kiknek a diadal annál édesebb, mennél nagyobb erőfeszítéssel érhető el. S így vágyát, az erősen védett várat bírni, csak fölfokozta az erősség makacs ellenállása.

Még az nap alkonyán, melyen a második ostrom visszavertett, megkezdé minden használható ágyutelepéből a tüzelést, mi szakadatlanul folyt egész éjen át.

Másnapra, szept. 24-re, felveré eddig minden pihent hadát, s az ágyuk folytonos tüzelése alatt küldé rohamra a válogatott ezredeket.

A Frigyes fok volt ismét a támadás célja. A szálas jancsárok tömött hadrendbe vonultak a fenyegetett pont felé, hol Marchese Grana és Pio di Savoya 14 db pattantyúval s Forgách tábornok lövészeivel s magyar bajduival csendesen várak a közeledőket.

összes hazai sajtó panaszai folynak, és a komoly aggodalmakat keltett kérdés már egyes körök tárgyalásainak anyagát képezi, előáll a Pesti Napló s szemben a köz-aggodalom áramlatával, amugy foghegyen kijelenti, hogy

„nem látja egészen feleslegesnek némely igénytelen és tisztán magánjellemtű észrevételt kockáztatni“

Lehetséges-e, hogy a többség organuma oly kérdésben, mely legvitalisabb érdekeinket magában foglalja, mely saját szavai szerint: az államjogi paritás elvére alapított dualismus rendszerét, tehát egész alkotmányának lényegét fenyegeti, lehetséges-e, hogy ily kérdésben ne legyen határozott nézete és csak igénytelen és tisztán magánjellemtű észrevételt merjen kockáztatni?

Gondolja-e a Pesti Napló, hogy kiket a tény méltó aggodalomba ejtett, s kik a P. Napló hallgatásán békétlenkedtek, azokat a P. Napló kockázatos igénytelensége ki fogja elégiteni, vagy éppen megnyugtani?

Ha a hallgatás bűn volt, az ily hozzájárulás több mint bűn, ez — hiba.

A többség organumának vitalis kérdésben, nem lehet némely igénytelen s tisztán magánjellemtű észrevételt kockáztatni, de kell pozitív határozott meggyőződéssel s szigorú körvonalozott nézettel birni, s azt kimondani.

A paritás elve törvény; nem nyílt kérdés többé, de a törvény betűiben bevégzett tény.

Mi, s volt módunk e részben számtalan vélemények nyilvánulásait hallani, tehát — mondhatjuk — mások is, nem abban keresik a paritás elvét, hogy a közügyek körüli végrehajtásban egyenlő számú s egyenlő nyomadéku factorok legyenek mind a két államszféra között, nem is az a főszó, hogy az által bízalmatlansági votumot akarva valaki kifejezni, de hol a több, vagy kevesebb nem jó számba, ott a semmi nem elégíthet ki.

Valóban, midőn egy negyedfél századon keresztül annyi viziontságok közt vezetett pörnek valahára a paritás törvényesítése végett, és midőn ennek első alkalmazásáról és életbeléptetéséről van szó, ez így értelmezést nyer, s ily értelmezés el- lenében annak alkotói csak igénytelen észrevételt mernek foghegyen kockáztatni, ez komoly jelentőségű állapot.

Ez állapot komolyságát növeli még az, hogy a P. Napló igénytelen észrevétele a vitális érdekek súlyát nem oda, hol az fekszik, de a pénzügyminiszteriumra fekteti, s a baj orvoslatát egy államtitkár kinevezésével megnyerve látja, miről közelebből.

Bánya-iparunk.

(Arany-éztüst.)

Fenntartottuk magunknak a minapában, hogy a bánya- ipar terén a magán-bányászat állapotáról némiképp elmondjunk, hogy az által a közügye- men egykor virágzó ipar-ágra vezetve, bajainak orvoslásáról is gondoskodás legyen valahára.

Mély a meggyőződésünk, miszerint az ipar-ágon egyedül az segíthet maradandólag és gyökere- sen, ha a kincstári kezelés alól teljesen emanci- páltatik, s mennyiben avval kapcsolatban marad, annak szelleme átalakittatik.

Azt is mondhatjuk, miszerint a bányászati- ipar felszabadítására s lehető emelésére meg- vannak minden előmunkálatok, kész minden anyag, sőt kedvező időben már sikerült is egészen cél- szerinti rendszabályokat elfogadtatni, de ezek a ke- zelő kincstári felügyelőség merev ellenállásán megtörttek, s maradt minden a régiben.

Szóljunk kissé részletesebben s vegyük szem- lére a nagybányai bányászatot, mert e kerületben süllyedt legsebesebben a magán-ipar igen szo- moruan.

A bánya magán tulajdon, de az olvasztást a kincstár kezeli, az erdők, melyre a kohászat tá- maszkodik, a kincstár kezében vannak.

A kincstár lévén ura az erdőknek, kohókat az épített, s a magán ipartól átvette érezeit s kiol- vasztotta. Ezen átvételnél próbák szerint meghatá- rozta az érez tartamát, és lehozva a költséget és adót, a bányabirtokosnak kifizette a marad- ványt.

Ily rendszer mellett állott fenn a magánbányá- szat e kerületben 1834-ig.

Ekkor azon kerület felügyelője s az ország akkori első bányász- kapacitása, Svajczer Gá- bor, nagy befolyása által keresztülvitt Bécsben egy új beváltási rendszert, melynek tételei azért nem létesülhettek soha, mert korát messze túlszárnyaló tiszta nemzetgazdasági felfogásra alapítva, megtörte az ugynevezett cameralis szel- lemét, az egész kamarai rendszernek fenekestől fel kell vala fordulnia, hogy e hatalmas szellem

alkotásai fennmaradassanak. O azon évben Selmecze magyar kamaragrófnak kinevezve, tá- vozott.

Rendszerének fő elvei a beváltásra nézve kö- vetkezőkben állottak:

A bányász érezei után brutto tizedet fizet, minden további terhelése jogtalan s öli az ipart.

Az olvasztást tehát nem szabad több bért követelni, mint az érez felolvasztása valósa- g- gal tesz.

A beváltásra hozott érecek tartalmát s metall- értékét ki kell pontosan számítani, levonni belőle szigorun a mibe az olvasztás került, a többlet utolsó fillérig át kell a bánya tulajdonosnak adni.

Jól tudta ő, hogy e rendszer cameralis keze- lés alatt keresztül nem vihető, ezért kívánta, s a felségtől kieszközölte ennek sikeréül, hogy:

a kincstár kezelése alatti erdők a bányászat közös tulajdonának nyilvánítottassanak.

Hogy minden kohászati építmények egész felszerelése ne kincstári, de a közös bányászat tu- lajdonára legyen és a felügyelet és ellenőrzés közös — kincstári és magán — kezelés alá adassék.

Az összes bányászat — kincstári és magán — képviselői gyűljenek össze évenként s revideálják az olvasztási tizedet költségeit, és a találtakhoz ké- pest emeljék vagy szállítsák alá a beváltás ta- ríffáit.

A kincstári érecek ugyanazon szabályok sze- rint váltassanak be, mint a magánosoké, ugy kezel- tessenek mint azoké.

Az olvasztásnak nem szabad sem kárt, de hasznót sem hajtani, mert ez öli el az ipart.

(Folytatjuk.)

Közzgazdasági Statistika.

Az ausztriai nemzeti bank évi forgalma az 1863—1867. évek eredményével összevetve.

	1863	1864	1865
Érekszlet	110,709,583	112,191,238	121,521,769
Éztüstváltó	567,653	5,172,480	8,218,604
Váltó-tárca	89,131,533	95,533,755	106,837,074
Lombard-tár- ca	50,781,900	51,447,400	43,265,700
A bank állam- pénz jegyei	—	—	—
Jelzálogi köl- csön	62,319,268	58,502,862	63,602,658
Az 1866. jul. 7. kelt tör- vény alap- ján adott előleg	—	—	—
Eztüstben visz- szafizetendő államadós- ság	20,000,000	20,000,000	10,000,000
Az állam-dós- ság hátrá- léka a vál- tó pénz be- váltása vé- gett	27,410,000	18,273,581	9,136,791
Államjavak által fede- zett állam- adósság	57,795,036	56,142,567	43,793,427
Bank-jegyek forgalma	396,655,626	375,828,020	351,100,755
Beváltandó bankutal- vány	1,279,301	1,607,175	1,306,994
Forgalomban levő zálog- levél	39,644,900	44,153,370	51,420,345
Tiszta nyere- ség	8,926,935	9,243,119	8,786,544
		1866	1867
Érekszlet	104,008,582	108,246,593	
Éztüstváltó	43,535,643	40,573,854	
Váltó tárca	38,884,710	77,091,557	
Lombard-tárca	30,848,500	25,011,700	
A bank állampénz je- gyei	18,053,011	2,154,040	
Jelzálogi kölcsön	68,494,460	68,928,902	
Az 1866. jul. 7. kelt tör- vény alapján adott előleg	60,000,000	—	
Eztüstben visszafizetendő államadósság	—	—	
Az államadósság hátrá- léka a váltópénz be- váltása végett	—	—	
Államjavak által fede- zett államadósság	—	—	
Bankjegyek forgalma	283,988,480	247,021,120	
Beváltandó bankutal- vány	2,915,580	1,715,959	
Forgalomban levő zálog- levél	58,000,595	59,381,000	
Tiszta nyereség	8,561,180	7,207,976	

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

Horvátország, január. 16-án. A mai ülésben, melyen Haulik érsek is jelen volt, ki- lenezt tagu felirati bizottság választott. Bevá- lasztottak jelenen s bizottságba: Vakanovics, Zivkovics, Pejacevics László gróf, Jankovich Gyula gróf, dr. Suhaj, Bogovics főispán, Stojano- vics főispán, Zlatarovics és Bedekovics adminis- trator. Ezután a központi igazoló bizottság jelentése vétetvél fel, elhatározta a ház, hogy vizsgálat ren- deltesse el a kopreinczai választáson történt ren- deltelenségek miatt; s a Kopreinczban megválasztott képviselő, Sataric, nem volt jelen az ülésen. El- határozatott továbbá, hogy a szintén távollevő Ur- pány felszólíttassék, hogy nyolcz nap alatt jelen- jék meg; valamint hogy Horváth Mirko, kit két kerületben is megválasztottak, nyilatkozásra hívá- sák fel, hogy melyik kerület megbízását fogadja el. Azon tagjai pedig a tartománygyűlésnek, kik személyes votummal birnak, hasonlag szólíttassa- nak fel írásban, hogy jelenjenek meg, kivéve azo- kat, kik e jogukat születésüknél fogva birják. Ezeknek kedvére bizatik: megjelenni vagy elma- radni. Végül a központi bizottság azon indítvá- nyát Dalmacia s a határvidék képviselése iránt, Zivkovics indítványához képest, csak a felirat tárgyalásakor fogják tekintetbe venni. Az ülésnek 1 óra után lett vége. A legközelebbi ülés csak a felirati bizottság munkájának befejezése után fog tartatni.

A kilépett u. n. szabadelvű nemzeti párt tizennégy tagja a következő: Dr. Subotics, dr. Polit, Buharovics Gyula, Spisics, Bros Ignác, Torbár J., Hervat M., Racky F., dr. Derencsin, Tombor, Tomac, Turkovics és Plavsics. Josip o- vics, a jó ügy régi és kipróbált bajnoka a távozo- knak bucsuztatót tartott, szerencsés utat kívánt nekik azon megjegyzéssel, hogy köszönteti Gor- esakoffot.

Megmaradtak — mint már jelentők — Vuko- tinovics és Filipovics.

Levelezések.

Hont megye január 16-án. — A far- sang nálunk sem mulhat el anélkül, hogy a tánc- művészet jelen fénykorában egy-kettőt ne ugra- nánk a bú elfelejtésére. Begyökerezett szokás az már, hogy farsang idején a legkisebb falu is vigal- mak színhelyévé válik.

A megyei honvédegylet a honvédségélyző alapjára táncvizigalmat rendezvén, ez ipolysá- gon, a megyeház nagyteremében tegnap a legkie- légtőbb sikerrel ment végbe. A nemzeti lobogók és koszorúkkal elárasztott terem, itt-ott puska- és kardesportozattal, s szabadságharcunk vezérei- s az aradi vértanúknak arcképeivel díszítve érde- kes látványt nyújtott. A béli vendégkoszoruban az iparos és földműves osztály, sőt mőzes vallásu pol- gártársaink is, a megye minden vidékéről, sőt szomszédos megyékből is szép számmal képviselve lévén, öröm volt nézni azon fesztelen társalgást, azon egymásiránti előzékenységet, mely testvéries szellemint nyilvánult az egész mulató közönség- ben. Mennyi tiszta jóvedelme hozott e mulatság, mely jó zene, jó kedv, s a hazáról és annak ünne- pelt bölcséről való megemlékezések között világos viradtig tartott, — arról határozott számokban majd csak a rendező bizottság fogja a közönsé- get tudósítani, annyit azonban még is mondhatunk, hogy reményen felül szép pénzüsszeg gyűlt be.

E szép eredmény minden higgadt gondolko- zásu hazafitársunknak egyszersmind fényes elégté- telül szolgált azon Bach huszárokból lett ügyvédek alatt folytonosan titnáló cotteria ellenében, mely e jótékony célra rendezett honvédbálnak minden ároni meghiusítására törekedni nem állott; mi- nek leginkább abban láttuk neveléses oldalát, hogy e buzgólkodás előreláthatólag csak annyit érthetett, mint egy végelgyengülésben tethetlenné vált betegnek fenyegetése.

És uram fia! e pár emberből álló demonstráló- liga ellenzéknek nevezi magát. Eddigi működésé- ből csak annyit regisztrálhatunk, hogy ezen jámbor politikai hitvallása nem áll egyébből, mint szüntelnlé igatni a fennálló törvényes rend ellen, s a hazafiságnak palástjával takarozva, illet- len módon népszertitleníteni a nemzeti kormányt s az alkotmányos tisztviselőseget, nyilvános keres- mahelyeken és a „Magyar Újságban“, mi mellett aztán még az a legszebb, hogy mindezen garabon- czáskodásokon vörös fonalkint megismerszik a személyeskedés gyönyört politikája.

Ha minden megyében ily csoportozatokból áll az ellenzék, akkor ugyan nincs mitől tartani, mert még a nivelség alsóbb fokán álló osztály is igyek- szik elfordulni tőle, s imádkozik, hogy mentse Is- ten az országot ily ellenzékiszörnyetegektől.

Libertini Jozsef.

LAPSZEMLE.

A Századunk lapszemlése jónak látta a 14-ik számban lapunknak egy külön szemlést szánni, s abban annak szelleméről és modoráról bírálatot mondani.

Sokkal jobban ismerjük s többre becsüljük a Századunk felelős szerkesztőjét, hogysen biz- tosak ne volnánk, miszerint ő neki lapszemlézésének e esjáról tudomása nem lehet, de ép azért colle- gialis barátsággal ajánljuk neki a szorosabb szer- kesztői ügyelést és feyelmet oly apró fenyege- kek iránt, kik rendszeren az újdonszatot és lapszem- lézetet régióban garázdálkodva, vagy igróralják azon mulat, mely iránt minden jóvaló ember kegyelettel viseltetik, vagy feledik azon discretiót, melylyel a szerkesztő iránt tartoznak, és bírágat- nak sans fagon szellemet, melynek osztályrésze magát a szerkesztőt érti, kit mi mindig mint el- vek szigorú emberét ismertünk.

A magyar lapok a vasuti kölcsön körül leölt bankári manőverek elbeszélésével foglal- koznak, melyek végre mind megbiusultak. A Pesti Naplóban e tárgyról következő cikket ol- vasunk:

Hiteles kutforrásból értesülünk, hogy a magy. vasuti kölcsön f. hó 28 kától febr. 1-jéig fog, a szerződés szerinti feltételek mellett, aláírás alá bocsátatni, s a pénzügyminiszter tegnap délután öt óraker tanácskozott a magyar földhitelintézet, a magyar általános biztosító-társaság és a magyar hitelbank igazgatóival a kölcsön kibocsátásának módjára nézve a végleges megállapodások iránt.

Ez a három intézet van ugyanis a kölcsön ki- bocsátásával megbízva.

Addig is, míg a kölcsön hivatalos kihirdetése megjelenik, szükségesnek látjuk ezt a közönség tudomására hozni, hogy mindenki meggyőződés- sék, mennyire alaptalanok voltak mindazon hírek, melyeket, ugy látszik, szándékosan Bécsből a köl- csön létrejövetele ellen, Magyarország hitelének megingatására és a magyar pénzügyminiszter gya- nusítása végett terjesztettek.

Nem mulasztathatjuk el ez alkalommal sajnála- tunkat kifejezni a felett, hogy még hazánkban is találkoztak, kik a Bécsből jött, s Magyarország hitele és érdekei ellen intézett agitatóknak fel- ültek.

Nem szükség magyarázunk, miy helytelenül eselekesznek, s mennyire ártanak az ország érde- keinek azok, a kik, mintha kapva kapnának mindenben, a mi az országra kedvezőtlen világot vethet, magukat ily agitatók eszközeül oda adják.

Ha magunk is ily kevés önbizalmat tanusítunk, csakugyan alig lehetne esodálni, ha a külföldiek hitelképességünkben vetett bizalma megingat- natnék.

Legkevesebb vártunk volna ilyesmit a pesti kereskedelmi testület közlönyétől, a P. Lloyd-tól.

Határozott tényként állíthatjuk, hogy arról soha egy napig sem volt szó, hogy Haber és a Societé général a szerződést megtartani nem akarták volna.

A pénzügyminiszter nagyon helyesen járt el, midőn a kölcsön kibocsátására nézve a legkedve- zőbb alkalmat és időpontot kívánta felhasználni, s ugy hiszszük, hogy mindazon értekezletek, melye- ket a kölcsön kötvény tartott, nem cölöztek egyébre, mint Magyarország érdekeinek előmoz- dítására.

Mi csak azt szeretttük volna, ha a P. Napló azon lapokat megnevezi, kiknek a lezke szól, vagy nyilván kivételbe tette volna az ellenzéki magyar lapokat, melyek bazafias loyalitást tanusi- tottak ez ügyben.

Még az sem ártott volna, ha a pesti kereskedőség közlönyét komolyabban figyelemzeti, hogy ha van osztály, melynek hivatala és komoly feladata a magy. kormány támogatni, az a pesti kereskedőség, mely ha nem bir bécsi inflexusok felibe emelkedni, ha viszhang gyanánt használtatja magát, akkor kereskedői karunk önálló, emancipált és ma- gyar voltáról minden reményeink füstbe mennek.

HATÓSÁGI ÉLELTÜNK.

Baranyamegyének tegnapi szá- munkban említett közgyűlésén, a már elmondot- takon kívül, több miniszterialis rendelet tárgyalta- tott. Ezek elseje, már is hosszas vitakozásra nyuj- tott alkalmat. Ugyanis Mohács városa többsége előterjesztése folytán, a belügyminiszter egyetértve az igazságügyminiszterrel, megszüntették Mohács városa első bírósági jogosultsággal bíró tanácsát és a város ügyeit a megye joghatása alá ren- delék.

Alig olvastatt ez fel, már Csima Pál emelt szót, s e miniszterialis rendeletet nemesak sérel- mesnek, sőt törvényellenesnek is tartja, s állítása indoklására ez érdemben két kérdést állít fel:

1) volt-e joga a városnak ezen privilegiumá- ról lemondani? és 2) volt-e joga a miniszternek megszüntetni a privilegiumot, melyet a város a királytól nyert? — Ő a törvénykönyvben kétféle privilegiumot talál megkülönböztetve: privilegium generale s privilegium speciale. A generale egye- temeknek, testületeknek, városok- és községeknek adatik és ezek örökösöknek tekintetnek az általa hivatkozott törvény értelmében. S ilyen a Mohács városának adott privilegium is. Most az a kérdés támad: Mikép szüntethető meg a privile- gium? Lemondás által; ámde lemondani csak a speciale privilegiumról lehet, mely egyeseknek adatik, mely személyhez van kötve; nem pedig a generale privilegiumról, mely egyetemeknek vagy községeknek adatik; itt egyesek lemondása nem

involválhatja a privilegium a is ennek állhat- nek, azt megs- engedni meg a t- fölolvassa a t- Igy tehát a tör- szüntetni a priv- nézve is; mert l- hallgatandó vol-

Sérelmes- e miniszteri eljá- tartja coordina- azért indítvány- rendelet; d- jesztessék a- hogy az örö- sérthetlens-

Ribiá- mes hazafi, min- ha óvás tétetik miniszterialis re- kép, hogy a me- a törvényszéket- iratokat vegye- ködjék a hiva- nézetelt bírt e- minden privileg- melyből üdvö- letet; míg ellen- ménye abban- ugyan ne szegül- határozványain- hajítás előtt és- a miniszterium- következett tárg- innak szólau- nem tehetvén.

Arad gyűléséről az a- némi tudósítást jegyzőkönyv h- vita folyt, míg v- Péter kimondja- ezentúl a hiteles- A mennyit e l- meg tudhatunk, - mellett, e város- dijaik 80 krról- Nem gyakorolh- tározataira pres- zését, soha — é-

Felső- nyos jogaiból ki- lesének megtar- az illető t. ez. - és a közügyek i- számosabb me- A gyűlés el- széki rendeletek- ügyezeti, egés- nyokon kívül k- bírói segéd- tárnok meg-

INTÉZ- — Teme- tosítás a társada- kintben épen a- nem bírt egytán-

Főoka enn- mint abban, — nem bírták elta- — ezen annyira- ösztönözheték v-

A „H a z- bank“ e meg- zési egyetek s- zési költsé- óhajtott e tekint- tal egy külön- berendezett kül- zödvé lévén arról- sorsanak is alka- megeröltetése ne- napjai után ne- gondoskodni, h- is némi segítség-

Ezen temét- lanak: I. osztál-

A temet- A temetkez- községenként al-

Pesti á-

Gabna-á-

Buza lánási-
" tiszai
" pesti
Kétszeres
Rozsa
Árpa serfőzere-
Zab
Kukorica lán-
Bab új
Kéles
Ropcsze

Zálogle-

Nemz. bank kisé-
Magyar földhitel-
Ausztriai

beeslünk a nagy...
 azert colle...
 fenegyere...
 és lapszem...
 és ignorálják...
 aváló ember...
 on discretiót...
 és bírálgat...
 osztályrésze...
 dig mint el...
 esön körül...
 sével foglal...
 A Pesti...
 cikket ol...
 egy magy...
 ljeig fog, a...
 aláírás alá...
 gnap delutan...
 itelinteztet, a...
 és a magyar...
 ocsátásának...
 adások iránt...
 a kölcsön ki...
 kibírdetése...
 a közönség...
 egyezdőlhes...
 ezéből a köl...
 ág hitelének...
 miniszter gya...
 mal sajátla...
 azánkban is...
 Magyarország...
 atióknak fel...
 helytelenül...
 ország érde...
 kapnának...
 ötlen világot...
 közzeütl oda...
 tanusitunk...
 a külföldnek...
 a megingat...
 smit a pesti...
 P. Lloyd-tól...
 hogy arról...
 a ber és a...
 megtartani...
 esen járt el...
 a legkedve...
 használni...
 etek, melye...
 a ezéoztak...
 nek előmoz...
 P. Napló...
 lezke szól...
 az ellenzéki...
 alitást tanusi...
 kereskedőség...
 hogy ha van...
 y feladata...
 kereskedőség...
 e emelkedni...
 magát, akkor...
 pált és ma...
 stbe mennek...
 ÜNK.
 tegnap szá...
 ar elmondot...
 et tárgyalta...
 ocsára nyuj...
 sa többsége...
 er egyetérte...
 ették Mohács...
 bíró tanácsát...
 ása alá ren...
 a Pál emelt...
 mesak sérel...
 ja, s állitása...
 állit fel:
 privilegium...
 miniszternek...
 et a város...
 vben kétféle...
 : privilegium...
 generale egye...
 kétségekn...
 kéntetnek az...
 en. S ilyen...
 is. Most az...
 a neg a privile...
 ndani csak...
 egyeseknek...
 nem pedig...
 neknek vagy...
 mondása nem

involválhatja a privilegium megszüntetését. Miután a privilegium a koronás királytól származik, csak az annak alhatna hatalmában és nem a miniszternek, azt megszüntetni. Egyébiránt a törvény sem enged meg a megszüntetést. Állitása igazolására fölolvassa a törvényt: „A törvények bírósága stb.“ Ily tehát a törvény értelmében sem volt joga megszüntetni a privilegiumot. De sérelmes a megye megnevezése is; mert hasonló esetekben a megye meghallgatható volna; mi azonban nem történt.

Sérelmes és törvényellenesnek tekinti tehát a miniszteri eljárást; de miutn hogy a megyét nem tartja koordinált hatóságnak a miniszteriummal: azért indítványozza, hogy hajtassék végre a rendelet; de petitio alakjában terjesztessék az ügy az országgyűlésre, hogy az örökösök a jog és törvények sérthetlensége fölött.

Ribianzky József nem oly vérmes hazafi, mint az előtte szóló, s így elégnek véli, ha óvás tétetik a jegyzőkönyvben: egyébiránt a miniszteriális rendeletet végrehajtani óhajítja olyképp, hogy a megye költőiséget nevezzen ki, mely a törvényszéket felfüggesztetnek jelentse ki, az iratokat vegye át s a főszolgabíróval együtt működjék a hivatalok betöltésénél. Egészen más nézetet bírt e tárgyról Grabarits Ernő, ki minden privilegium megszüntetését óhajtván, szíve melyéből üdvözi a kérdéses miniszteriális rendeletet; míg ellenben, néhány bizottmányi tag véleménye abban öszpontosult, hogy Baranyamegye ugyan ne szegüljön ellen a miniszteriális rendelet határozványainak, hanem azért irjon föl a végrehajtás előtt és pedig vagy az országgyűlés, vagy a miniszteriumhoz. — E hosszú vita és az utasítást következett tárgyakról legközelebb fogunk olvasóinknak szólni; azt jelenleg, — tér szükre miatt — nem tehetvén.

Arad városának január 15-én tartott közgyűléséről az „Aradi Lapok“ legutóbbi száma hoz némi tudósítást, melyből látjuk, hogy abban a jegyzőkönyv hitelesítése miatt hosszabb meddő vita folyt, míg végre az elnöklő polgárnagy, a t. z. Páter kimondja e tekintetben azon végzést, hogy ezentúl a hitelesítés a közgyűlés által fog történni. A mennyit e lap előttünk fekvő számból még megtudhatunk, ekkor több magántígy elintézés mellett, e város díjnokai azon kérelme, hogy napidíjjaik 80 krról 1 frtra felemltessék, elutasítottat. Nem gyakorolhatunk ugyan e város atyáinak határozataira presiót, de a méltányosság ily mellőzést, soha — és senkitől sem helyeseltetjük.

Felső-Fehérmegye alkotmányos jogaitól kifolyó évnegyedes bizottmányi gyűlésének megtartására folyó hó 27-ike tüzetvén ki, az illető t. ez. bizottmányi tagok hazafiaságok és a közügyek iránti érdekelttségökönél fogva minél számosabb megjelenésre tisztelettel meghívotnak. A gyűlés elintézendő tárgyai több főkérményeszeki rendeletek, közigazgatási, törvénykezési, közügyeseti, egészségügyi, mérnöki és más indítványokon kívül két árvai jegyző, szolgabírói segédek és törvényszéki levéltárnok megválasztásai lesznek.

INTÉZET S EGYLETEK.

— Temetkezési egyletek. Az életbiztosítás a társadalom alsóbb rétegeiben, — hol e tekintetben épen a legnagyobb szükség volna né, — nem birt egyáltalában még eddig meghonosodni. Főoka ennek, — aligha másban keresendő mint abban, — hogy az életbiztosító társaságok nem bírták eltalálni azon módot, miáltal a népet, — ezen annyira üdvös eszme iránti fogékonyaságra ösztönözheték volna.

A „Haza magyar életbiztosító-bank“ e meggyőződésből indulva ki, a temetkezési egyletek s ezzel kapcsolatban a temetkezési költségek biztosításának behozatalával óhajtott e tekintetben segíteni, a mennyiben ez által egy külön állás a legezészerűbb alapelveken berendezett külön osztályt állított fel; meggyőződve lévén arról, hogy ez által még a legszegényebb sorsának is alkalom leend nyujtvá, hogy minden megerőltetés nélkül filléreit megtakarítván, vég napjai után nem csak eltemetésének költségéről gondoskodjék, hanem egyuttal hátramaradtjainak is némi segítséget nyujthasson.

Ezen temetkezési költségek két osztályra osztanak: I. osztály 80 frt. II. osztály 120 frtosak.

A temetkezési egyletek alakítása. A temetkezési egyletek egyházaként vagy községenként alakíthatók, mihelyt e célra legalább

50 fizető tag összejött; ha kevesebben volnának, csalakozhatnak más egyház vagy szomszéd község egyleteihez.

Az ily egyleteknek elnöke mindig az illető egyház lelkésze, pénztárnoka pedig a banknak e célra kinevezett ügynöke, ki az elnök ellenőrzése alatt áll.

Mihelyt 50 tag összejött, s ebből a „Haza magyar életbiztosító banknak“ Pesten jelentés tétetik, — ez azonnal intézkedik az egyletnek a tagok felvétele általi megalakításáról, oly módon, hogy a tagokat a közlők választandó elnök s az itélő bizottmány négy tagjának megválasztásával megbizva.

Ezen itélő bizottmány, mely az elnökön s megválasztott négy tagon kívül a bank kinevezett orvosa s ügynökéből áll, ad véleményt az egyletbe felveendő tagok egészségi állapotáról, melynek alapján a bank, — midőn említett orvosának véleményét is megkapta, — a véleményhez képeste a temetkezési költségek biztosításait foganatosítja vagy elutasítja.

A korévhez képest megszabott díjak egyszerre, évenként vagy fél évenként is fizetethetnek, — feltéve az utóbbi esetben azonban, hogy a fél évi díj egy forintnál nem kevesebb s a késedelmi kamatok is megtérítetnek, miután, a díjak évenként előre fizetendők érték.

Azon temetkezési költségeknél, melyek után a díjak már három évre befizetve vannak, a kötvény elzáróitása mellett kölcsön nyerhető a banktól — tehát a biztosítás ezen neménél még a félnek életében nyujtandó kedvezményről is van gondoskodva — sőt, ha a fél fizetésre képtelen lenne, ugyanezen kölcsönkép adható összeget a visszalépés esetén kárpótlás gyanánt kapja.

A temetkezési költségek biztosításának, az életbiztosítás más nemei felett azon különös előnye van, miként ez a biztosított haláláról tett jelentés után haladéktalanul kifizetetik, hogy azon cél, melylyel a temetkezési költségeknek rögtön fedezése van szem előtt tartva, elérthessék.

Egyházi érdekből különös figyelmet érdemel a temetkezési biztosítás, miután ennek használata által oly esetek nem fordulnak elő, hogy az ily költségek teljesítése által az egyház vagy község terhelve legyen, sőt a hátramaradtak is ez által némi segélyben részesülnek.

Szükséges ez okból, hogy az ily személyek, kik állásuknál fogva arra vannak hivatva, hogy a nép jólétére ily módon irányzott intézményeket felkarolják, — oda törekedjenek, hogy ezen intézmény a közönség által kellő mértékben pártoltassék.

A mi a díjszabályt illeti, elég olcsó, ugy, hogy például egy jelenleg 28 éves munkás évenkénti 1 frt és 88 kr. díj befizetéssel biztosíthat magának 80 frt temetkezési költséget, mely összeg bármikor bekövetkező halála után a „bank“ által minden hiány nélkül kifizetetik, még akkor is, ha a halál az első díjfizetése után csak rövid idő múlva állna is be.

A „Függ. Lap.“ magántársaságai.

Bécs, január 20. Gróf Majláth Antal mint korelnök következő beszéddel mutatta be a magyar delegatiónál a Felsőlegények:

Az 1867-ik Felsőlegény legmagasabb jóváhagyásával szentesített 12. t. ez. rendeletének és Felsőlegény legkegyelmesebb parancsainak hódolva idegyülekezvén, minekelőtte törvényszabta módon nagy fontosságú feladatunk megoldásához fogának, kedves kötelességünknek ismertük hagyományos hűségünk, tántoríthatlan ragaszkodásunk és legmélyebb hódolatunk adóját Felsőlegény szentesítés személye elé letenni, és magunkat fejedelmi magasatos kegyelmébe és királyi kedvezésébe legalázatosabban ajánlani. Erre ő Felsőlegény legkegyelmesebb méltóztatott válaszolni: Szívesen üdvözölöm a magyar

országgyűlés delegatiónát azon működési ténen, melyet a törvény jelölt ki számára.

Meg vagyok győződve, hogy Magyarország ősi alkotmánya ezen intézmény által csak újabb biztosítékot nyert, — s hogy Önök is osztván ebbeli meggyőződésemet, egész eréllyel oda fogják irányozni hazafini törekvéseiket, hogy a közös édekekü kérdések öszinte egyetértéssel, és kölcsönös bizalommal öszves népeim javára üdvös megoldást nyerjenek.

KÜLFÖLD.
Szemle.

A politikai szélrózsa az utóbbi napok alatt mozdulatlanul állott az európai kabinetek fölött. Az erős fuvalom, mely keletről, a tenger partjairól toltult nyugotra, csillapult ki, mióta Párisban az érzeltek simuli kezdenek Poroszországot iránt, s Ignatieff a félreértések eloszlatni oly komolyan igyekezett a bécsi és sz. pétervári kormányok között.

Mindezen eredmények érett gyümölcsei az európai kormányfőriak öszinte békétörekvéseinek, s ha állandóságot ígérhetnénk a jelen fejleményeknek, abban az öszves kabinetek érdemei egyenlő osztálékkal bírnak.

Még Bismarck politikája is elveszté élet az osztrák politikára nézve, s megszünt a két udvar közötti surlódás valószínű kitérőse veszélyessé lenni — miután Poroszország békés érzelte Ausztria irányában kérdése kivülvívő lön.

A németegység befejezetlen műve, az alkotás és szervezés teljes gondjait igényli Berlinben, s a külbéke oly szükséges ott a legutóbbi háború következményeinek megóvására, mint Ausztriában az alkotmányos élet rögös pályájának a nép óhajait kielégítő megfutására.

Mindezen auspiciumok, melyek a jövő elé a kilátások rózsaszínű primáját állítják, a „Zeid. C. o. r.“ porosz lapnak legutóbbi nyilatkozata az osztrák-porosz viszonylatokról elhomályosítani látszik.

Ezen feendális lap nagy örömmel hirdeti, hogy mindazon hírek, melyek az osztrák porosz kabinetek közötti békés viszonylatra nézve, az utóbbi időben a lapok által terjesztettek, teljesen alaptalanok.

Jól értesült körökben e nyilatkozatot egy ebéd-del hozzák kapcsolatba, melyen állitólóg Bismarck is részt vett, s melyen Wimpfen gróf és Bismarck között az orosz politikára nézve fontos eszmecsere fejlődött ki.

Különben a politikai láthatár ezen derítje nem áll Napoleon hatásán kívül. Tudjuk, hogy a császárnak nem volna inyére egy német háború, mely igen könnyen lenne keletre lokalizálható. S ha ezen érdekkapcsolatnál fogva nem is hisznek komolyan a porosz és orosz szövetekezésben, mindazáltal a vizsgáló szem észreveheti, hogy Párisban minden eshetőségre el vannak készítve. A helyzet még nem érett egészen arra, hogy a conflietus keleten a francia diplomatia részére nagy zsákmányokat tethetne kilátásba. A késedelmezés, a párisi politikának nem szerencsétlen fegyvere.

A stratégiai sakkhuzás még Ausztria rokonszenve által is sikeresítendő vala. A hagyományos ellentérekvés Berlin és Bécs között egy időre háttérbe szorított a diplomatikus szinlelések által. Ez okozta Goltz grófnak párisi utazását, s a császár beszédét. Azonban mindezen dolgokról Berlinben komoly tudomással bírnak, s a porosz politika nagyon is éreztetni látszik helyzetének tudatát s annak előnyeit, melyek végfelvonása — a német és keleti kérdés egységes kitérőse.

Párisban az új sajtótörvényjavaslat nem esékély sensatiót okozott a szabadelvű pártkörökben. Egy idő óta, unni kezdék a független francia lapok a liberális szolgaságot, mely a nemzeti hűságra apellál, valahányszor a politikai szabadságot új törvények által akarja a kormány önző korlátok közé szorítani. Ez okozta, hogy legújabbán is szigorú rendszabályok vétettek a journalistika ellen alkalmazásba.

Persigny herceg az új sajtótörvény fölött nyilatkozatot intézett a journalistákhoz. Sorabau a herceg veszélyesnek declarálja az új sajtótörvényt az államra és szabadságra nézve. Az által a valódi szabadság folytatnék meg, írja ő. Az 1852-diki törvényekről le kell mondani. A sajtóvétségek is ét a közügy körébe soroztassanak. Ily szellemű nyilatkozat Persigny sajjából igen alkalmasnak látszik arra, hogy az ellenzékét erősítse, s a közvéleményt a kormány iránti ellenörködésben elmérgesítse!

Francziorszag. Egyik multkori számunkban fölemlitettük, hogy Napoleon nagy mérvben készül, de hogy kivel fog csatázni, azt nem tudtuk megféjteni. Most valamivel többet tudunk, s sietünk azt olvasóinkkal közölni. Francziorszag külpolitikájában tetemes fordulatot lehet észrevenni, a hivatalos és félhivatalos lapok magatartása az iránt semmi kétséget sem enged meg.

Francziorszag, ugy látszik, most Németorszag, különösen pedig Poroszorszaggal akar jó egyetértésben és barátságban élni, hogy annál függetlenebb és határozottabb lehessen magatartása Oroszorszaggal szemben, ha ez annak idején a keleti kérdést szönyegre akarná hozni.

A fordulatot legsajátságosabban jellemzi egy francia sugalmazott lap új szereplése, melynek a mult évben az volt nevezetesen kötelességévé téve, hogy minden számban legalább egy vezércikket közöljön Poroszorszag ellen. E kötelességnek hűségesen meg is felett egész októberig, midőn az olasz zavarok alkalmából Oroszorszag ellen kellett forditnia tollát. Most végre egy rendkívül békés-hangu cikket közöl: „A közvélemény Németorszagon“ ezim alatt, melyben a régi ellenségreől csupa szépet s jót tud mondani. A németek, ugy mond, most egészen békés természetiek, már felhagytak az indulattal Francziorszag iranyában.

A porosz kormány igen nagy mérsékletet és eszélyt tanusit s a neki tulajdonított nagyragvó tervek kivitelét abba hagyta stb. Egy szinten félhivatalos lap ellenben egész erővel Oroszorszag ellen fordul s hatalmas szemrehányásokat tesz az orosz kormánynak, a keleten üztött igazások miatt. Azt tartja ugyan, hogy a hatalmasságok helyesen eszelekednének, ha a muszka igazságoknak keleten határt vetnének; mindazáltal a helyzetet mindadig nem tartja veszélyesnek, a mig Oroszorszag a nyugati hatalmasságok egyetértő fellépése által sakkban tartatik.

A légsúlymérő, ugy mond, melyhez Oroszorszag alkalmazkodik, Londonban és Párisban van. Ha ott nyugalom és béke uralkodik, Oroszorszag is megfékezti dícsvágyát; ha ellenben háborút és zavart mutat, Oroszorszag sem tartózkodik terveit felfedni. Egy szóval Oroszorszag erje keleten a nyugati hatalmasságok gyenge voltában rejlik. A gyengésség alatt pedig a nézetkülönbséget, vizsályt, háborút értjük. Egy maga Oroszorszag nem léphet fel Törökorszag ellen.

Róma. A bíbornok-vicariushoz nemrég levelet intézett pápa ő Szentsege, melyben figyelmeztetési a különböző bajokra és az iránt szólítja föl, hogy egész eréllyel lépjen föl a visszaélések ellen. E levelében azt mondja a Sz. atya: „hogy Róma városát sem kímélte meg egészen azon pusztítás, melyet a közromlottság mindentivé elhintett.“ Ily bajokul ő Szentsege a következőket említi fel: az istenkáromlást, mely aggasztó mértékben kezd a nép közt elharapódzni, az ünnepek nem tisztelősét és végül az istenházának kevés becsben tartását.

Hogy pedig töle kitelhetőleg elháritsa népétől az égi büntetéseket, megparancsolja a Sz. atya, hogy fővicarius a az ő és teljhatalmu megbizottja nevében nyuljon erélyes rendszabályokhoz e baj kiirtására. Az egyháznak és az egyházak rendnek tiszteletben tartását illetőleg XII. Leo rendszabályaira utal: „Mivel pedig e bajnak főoka talán a nóktól származik, kik — ha a templomba jönnek, akkor is ugy öltözködnek, mintha státnyara, vagy színházba készülnének, e szokás ellenében egy nőegyletet lehetne talán létrehozni, mely jó példája — és befolyásával képes volna talán meggátolni e fénytűzést, mely leg többöször a családok romlására vezet és a rozg erkölcsök csalamas szitogatója.“

Ezen irat Róma valamennyi templomának kapujára ki lett ragasztva a fővicarius egy rendeletével, melyben a Sz. atya utasítását még bővebben meg vannak magyarázva, s melynek szövegét, minthogy csak a főnebbi levél bővebb ismétlése, itt mellőzhetőnek tartjuk.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

Pesti áru- és értéktőzse				Magyar értékpapírok árkelete.				Bécsi börze				Részvények.				Elsőbbégi kötvények.			
január 18. án.				Adva Tartva				január 17. én.				Adva Tartva				Adva Tartva			
Gabna-árak.				Pesti keresked. bank				Államadósság.				Nemzeti bank				1862 Erzsébet vasut			
Buza búnsági	83-84	5.80	5.90	680.	690.	205.	208.	5% osztr. értéki		53.75	53.90	672.-	674.-	1867. államvasut		87.	87.60		
" tiszai	86-87	6.60	6.70	222.	224.	292.	295.	" adómentes		57.15	57.30	185.50	185.00	Déli vasut		117.50	118.-		
" pesti	83-84	5.80	5.70	78.	79.1/2	200.	202.	" nemzeti kölcsön		65.80	65.50	78.50	79.-	Északi vasut		99.25	99.75		
Kétszeres	86-87	6.60	6.70	1400.	1425.	240.	242.	" metalliques		56.55	56.70	629.-	631.-	Cseh nyugoti vasut		91.25	91.75		
Árpa	83-84	5.80	5.90	430.	435.	260.	270.	1860 ki sorsjegy		83.30	83.50	108.-	108.50	Tiszai vasut		—	—		
Árpa serfőzésre	83-84	5.80	5.90	1600.	1610.	285.	290.	Magyar földtérh. kötvény		69.25	69.75	158.-	162.-	Gal. Károly Lajos vasut		91.50	95.-		
Árpa etetésére	86-87	6.60	6.70	1960.	1975.	325.	335.	Bánati		69.-	69.75	1695	1700	Magyar északi vasut		—	—		
Zab	45-47	1.70	1.75	825.	835.	458.	460.	Hórvát		69.-	70.50	242.60	242.80	Lemberg-csernov. vasut		80.25	80.75		
Kukoricza búnsági	—	—	—	458.	460.	885.	895.	Erdélyi		65.-	65.-	161.75	162.-	Erdélyi vasut		81.26	81.75		
" új	—	2.65	2.75	570.	575.	720.	740.	Sorsjegyek.		—	—	140.25	140.50	Ausztr. Dunagőzhajóz. tá. s.		95.-	97.-		
Bab új	—	5.40	5.50	720.	740.	545.	550.	Hitelintézeti		126.50	127.-	197.50	198.-	Pesti lánchid		—	—		
Kétes	—	3.10	3.20	215.	220.	657.	660.	Dunagőzhajózási		91.-	98.-	167.-	168.-	Érték és pénz.		—	—		
Ropozse	—	5.87. 1/2.	5.75.-	260.	270.	280.	270.	Budai		25.-	26.-	132.25	132.75	Frankfurti váltó		100.70	101.-		
Zaloglevelek.	—	—	—	235.	240.-	235.	240.-	Eszterházy hg.		29.25	29.75	147.-	147.-	Londoni váltó		120.45	120.65		
Nemz. bank kisors. ezüst	98.30	98.50	—	69.1/2	69.1/2	447.	450.	Pálffy		24.25	24.75	73.-	75.-	Párisi váltó		47.90	47.90		
Magyar földhitelintézeti	93.70	93.90	—	390.	400.	382.	385.	Clary		29.-	29.50	136.50	137.-	Cs. arany		5.74	5.75		
Ausztriai	91.50	91.75	—	78.	75.	90.1/2	92.	St. Genois		26.25	26.75	—	—	Napoleon'or		9.62	9.8		
	102.-	103.-	—	96.1/2	97.	96.1/2	97.	Waldstein		18.50	19.50	—	—	Egyleti tallér		1.78	1.79		
								Keglevich		14.50	15.	—	—	Ezüst		118.65	119.-		

H I R D E T É S E K.

Harang fa-koronával.

Fakorona régiebb szerkezetű

WALSER FERENCZ

harangöntő Pesten,
nagy-kereszt-utca 5. sz.

ajánlja magát t. cz. közönségnek és a tisztelt Községeknek tiszta hangu

harangok

vas sisak és fa koronával mindennemű nagyságban, valamint mindféle

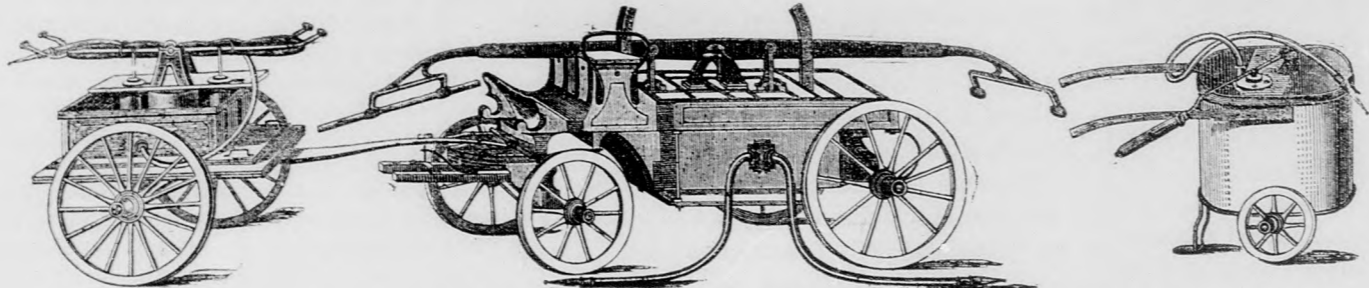
tüzi fecskendezők és szivattyúk

a legújabb és legjobb szerkezet szerinti elkészítésére.

Harang vas-sisakkal.

Szabadalmazott öntött vas-sisak legújabb szerkezetű

Ezen, az én módszerem szerint megjobbitott és a magas kormány által szabadalmazott, öntött vas-sisakkal felszerelt harangok, azon előnyvel bírnak, hogy a legtovábbi időig tartósak és meg nem repednek, továbbá hogy a harangozás igen kevés erőt vesz igénybe és a torony biztonságát nem veszélyezteti, mi mellett még a harangszék minden rengésétől mentve van. Kívánatra régi harangok is mindenkor új találmányom szerint a legolcsóbban átváltoztatnak és az új felszerelést átadják.

TEMESVÁRY GUSZTÁV,

kir. szabadalmazott

lábbeli raktára

PESTEN

három-korona-utca 7-dik szám, a lipótvárosi templomtér közelében,

bátorkodik a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy a dúsan berendezett raktár mindenféle úri, hölgy- és gyermek-lábbelket, minden kigondolható szövét- és bőrneműekből, a következő mérekek árakon, a lehető legolcsóbbra számotva, határozta meg, u. m.

Hölgyeknek:

1 pár komótezipó szövét, bársony, bőr vagy eberlastingból 80 krtól 1 ft 50 krig a legfinomabb cipők eberlasting, bársony vagy bőrből 1 ft 80 kr, sarkkal 2 ft. sark és gummitéttel 2 ft 40 kr, Boka-cipők eberlasting, bársony vagy bőrből lacszegélyvel díszítve és kivarva 2.80-4 ftig, a legfinomabbak.

Urak számára:

1 pár komótezipó 90 kr. Beeresztett cipők 1.50 kr. Párisi héli cipők 3 ft. Zergebőr cipők 3.50 kr. Bőrcipők 3.50 kr. Őszi talpakkal 3.80 kr. dupla talppal 4.20 kr. párisi salon lack bálcipők 4.50 kr. Lack saloncipők 4.00 kr. Orosz-lack bagaria cipők dupla talppal 5 ft. Bőreszizmák 7 ft. dupla talppal 8 ft. Zergebőreszizmák 7.50 kr. Lack saloncizmák 13 ft. Orosz-lack bagariaeszizmák 13 ft.

Csizmák papok számára 1 fttal drágábbak.

Vidéki megbízások, a pénz beküldése vagy utárvét mellett, a legpontosabban és gyorsan teljesítetnek.

Ifj. LUDVIG JÁNOS

viasz-gyertya-készítő

PESTEN

ajánlja nagy választéku

viasz-gyertyákkal

és mindennemű

viasz-készítményekkel

jól ellátott raktárát

a városi és vidéki egyházaknak.

Megrendelések a legolcsóbban és leggyorsabban teljesítetnek.

Műhelye:

Boltja:

Kis-Diána-utca 28. sz.

Plebánia-templom-épület 13. sz.

URBÁN KÁROLY

k ö f a r a g ó

Pesten, kerepesi ut 29. sz. a.

ajánlja magát mindennemű

siremlékek, szobrok és egyházi oltárok

elkészítésére.

Továbbá elvállal bárminemű építkezési munkákat a legolcsóbb áron

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Az 1868-ki farsangi idényre.

Stein József

Hajfodorító-terme

urak és hölgyek számára

ferenczrendiek tere 7. sz. a.

ajánlja a t. cz. urhölgyeknek legújabb divatu

francia hajkészülékeit.

Hasonlóképen ajánlkozik a t. cz. úri közönségnek

borotválkozásra.

NB. Rocco-Parókák nagy választékban az alarcos báloknál való használatra jutányos áron kibérelhetők.

Minden megrendelés 24 óra alatt pontosan eszközöltetik.

Részvétel

a börze-üzletekben

csekély betétellel.

Hogy bárkinek alkalom nyújtassék, a mostani nagy árfolyam-változásoknál csekély betétellel kedvező esetben aránylag nagy nyereségben résztvehetni, tehát általveszek megbízásokat mindenféle állami- és iparpapírok eladására és megvásárlására, ugyancsak aranyakat és Napoleonokat, a szerint a mint az üzlet tárgya Hausse vagy Baisse.

Első esetben a megvásárolt ingóság csekély kamatfizetésért addig marad nálam letéve, míg egy olyan árfolyam belép, a melynél a fél azok eladása által nyerni fog. Az utóbbi esetben (Contremine), a melyben én megbízatom, valahol egy hitelpapirt eladni, a nélkül, hogy az eladó a darabot átadhassék, oda kölcsönözöm azt egész az ismét megvásárlásig.

Biztos ügynökkök által, a kiket a bécsi és pesti börzén egyedül e célra szereltem, abban a helyzetben vagyok, hogy minden megbízást azonnal, a levásárlást és eladást a napi árfolyam szerint a legjobban teljesíthetlek. 5. legfeljebb 10 percent előleg elégséges az üzleti hitelpapír névszerinti értékek fedezésére.

Az üzletre ajánlom az állampapírokat, magyar és ausztriai hitelintézet részvényeit, az 1860-iki sorsjegyek 1864-ki sorsjegyek, magyar észak-vasut részvényeit, az összes malmok és biztosító-intézetek, pesti és budai köz-utú vaspapíra részvényeit.

A keletkezett új részvénytársulatok közül: gép- és kocsigyár, kőhányai sörfőzőház, Unio, Erzsébet és sütők és molnárok gőzmalma, melyeknek részvényeivel az itteni börzén már üzrekednek.

Távirati, ugyancsak levélbeli megbízások azonnal teljesítetnek.

Károly József

váltóüzlete Pesten, harminczad-u. 3. sz.

PANCALDI ÉS LOHNERT

ajánlja a t. cz. közönségnek

szállítási, bizományi, ki- és beviteli

valamint

pénzbehajtási (incasso)

üzletöket

Salgó-Tarjánban.

LICKÓ J.

fényképész Pesten,

kerepesi-út és ősz-utca

földszinti sarok házban 66. sz. a

ajánlja

fényképészeti műtermét

a t. cz. közönség becses figyelmébe.

PROFUMA VILMOS,

egyetem-tér 3. szám Pesten, ajánlja

dísz- és norinbergi áruk

választékos raktárát,

hol a legjutányosabban vásárolhatni.

Papi-öltönyöket,

valamint mindennemű más ruhá-

kat világiak számára megrendelés

folytán a leggyorsabban és leg-

pontosabban készít

ANDRÁSY KÁROLY,

szabó-mester

Pesten újvilág-utca 4 sz. a. az „Arany

sas” vendéglő mellett.

Előzetési ár
egész évre 20 ft. félévre
gyedévre 5 ft.
Előzetési díj: 6-hasá-
sú blyegdíj mindenbeír-
tásnál.
A „nyilt-tér-
4-hasásos petit-sor

Előfizetés
Alórt kiadás
FÜGGETLE
a hétfői

egész évre
fél évre
negyed évre
havonként

HÉTFŐ
irodalmi és tanít-
egész évre
fél évre
negyed évre

IFJUSÁG
egész évre
fél évre
negyed évre

KÖZHASZNU
egész évre előzet-
aláírás az egészre
minden iv ára kép-
grűjtőnek 10 pé

EGYHA
Pest

Elmondtuk má-
ködését nélkülöz-
autonomia nemléte
Elszámoltuk,
butumait, melyekr-
rint a vallások jog
Hátra van kife-
autonomiának épe-
letőleg korlátozás
egyházra nézve vé-
pedig a polgári sa-
egyház iránti raga-
E tételt napja
ges. Benne vagy
tekintetünk.

Emlékezhettün-
is, miként igyeke-
egyházat magába
hogy hatalmát l-
czéljaira fordítsa
következése lön,
szabadság- üldöz-
láltak — pedig cs

TÁ
Érsek-U-
Történet

— Hadd legyen
Ne akadályozzuk ő-
dig megfuttottak,
szembe nézni, hadd
Es valóban jött
mint mozgó sáncz,
születtel.

Legelől kerek
zsákokat tolt maga-
harczosok fogaiak kö-
lépésekben hengeri
mellvédeket, mik a
landnak a bástya fa-
Ezek mögött tí-
tuk haladó mellvé-
mokkal telt zsáko-
idejében utat verne
resztül a fal tövéig.

Ismét tízezer e-
kat s lábtókat tar-
ezeket annak idején
nálhassák.

Vége a jancsá-
fiak, vállig felgyű-
vető arczkifejezés
löcsövek, övükben
az öldöklő kard.
sánczok elfoglalása
nyörtelme szemléle